

ДИРЕКТИВА № 2005/45/ЕО НА ЕВРОПЕЙСКИЯ ПАРЛАМЕНТ И НА СЪВЕТА

от 7 септември 2005 година

**относно взаимното признаване на свидетелства за морски лица, издадени от
държавите-членки и за изменение на Директива 2001/25/ЕО**

(Текст от значение за ЕИП)

ЕВРОПЕЙСКИЯТ ПАРЛАМЕНТ И СЪВЕТЪТ НА ЕВРОПЕЙСКИЯ СЪЮЗ,

като взеха предвид Договора за създаване на Европейската общност и по-специално член 80, параграф 2 от него,

като взеха предвид предложението на Комисията,

като взеха предвид становището на Европейския икономически и социален комитет¹,

след консултация с Комитета на регионите,

в съответствие с процедурата, определена в член 251 от Договора за създаване на Европейската общност²,

като имат предвид, че:

- (1) В заключенията си от 5 юни 2003 г. за подобряване имиджа на корабоплаването в Общността и привличането на млади хора в морската професия, Съветът подчерта необходимостта от насърчаване на професионалната мобилност на морските лица в рамките на Европейския съюз, като наблегна особено върху процедурите за признаването на свидетелства за компетентност на морските лица, осигурявайки пълно спазване на изискванията на Конвенцията на Международната морска организация за вахтената служба и нормите за подготовка и освидетелстване на моряците от 1978 г. (Конвенция STCW) в актуалния си вариант.
- (2) Морският транспорт е интензивно и бързо развиващ се сектор с особено международен характер. Съответно, с оглед на увеличаващия се недостиг на морски лица в Общността, балансът между търсенето и предлагането на персонал може да бъде поддържан по-ефективно в Общността, отколкото на национално ниво. Следователно е важно общата транспортна политика в областта на морския транспорт да бъде разширена, за да улесни движението на морските лица в рамките на Общността.

¹ ОВ С 157, 28.6.2005 г., стр. 53.

² Становище на Европейския парламент от 23 февруари 2005 г. (все още непубликувано в Официален вестник). Решение на Съвета от 27 юни 2005 г.

- (3) По отношение квалификациите на морските лица, Общността е предвидила минимални изисквания за морското образование, обучение и дипломиране чрез Директива 2001/25/ЕО на Европейския парламент и на Съвета от 4 април 2001 г. относно минималната степен на обучение на морските лица³. Тази директива включва, в законодателството на Общността, стандартите за вахтената служба и нормите за подготовка и освидетелстване на моряците, определени в Конвенцията на Международната морска организация.
- (4) Директива 2001/25/ЕО предвижда, че морските лица трябва да притежават свидетелство за компетентност, издадено и подписано от компетентния орган на дадена държава-членка в съответствие с тази директива и даващо право, на законния му притежател, да служи на кораб в това качество и да изпълнява функциите, свързани с нивото на отговорност, уточнено в свидетелството.
- (5) Съгласно Директива 2001/25/ЕО, взаимното признаване, между държавите-членки на свидетелства, притежавани от морски лица, независимо дали са граждани на дадена държава-членка или не, е предмет на Директиви 89/48/ЕИО⁴ и 92/51/ЕИО⁵, които създават съответно първа и втора обща система за признаване на професионалното образование и обучение. Тези директиви не предвиждат автоматичното признаване на официалните квалификации на мореплавателите, тъй като морските лица могат да подлежат на мерки за компенсиране.
- (6) Всяка държава-членка следва да признава всяко свидетелство или друго доказателство за официални квалификации, издадени от друга държава-членка в съответствие с Директива 2001/25/ЕО. Затова, всяка държава-членка следва да разрешава на морско лице, придобило свидетелство за компетентност в друга държава-членка, отговарящо на изискванията на тази директива, да предприема или изпълнява морска професия, за която е квалифициран без каквито и да е други необходими условия, освен тези наложени за неговите сънародници.
- (7) Настоящата директива, която има за цел да улесни взаимното признаване на дипломите, не регулира условията, отнасящи се до достъп до заетост.
- (8) Конвенцията на Международната морска организация за вахтената служба и нормите за подготовка и освидетелстване на моряците уточнява езиковите изисквания за морските лица. Тези изисквания следва да бъдат въведени в

³ ОВ L 136, 18.5.2001 г., стр. 17. Директива, последно изменена с Директива 2005/23/ЕС на Комисията (ОВ L 62, 9.3.2005 г., стр. 14).

⁴ Директива 89/48/ЕИО на Съвета от 21 декември 1988 г. относно обща система за признаване на дипломите за висше образование, издадени след завършването на професионално обучение с минимална продължителност от три години (ОВ L 19, 24.1.1989 г., стр. 16). Директива, последно изменена с Директива 2001/19/ЕС на Европейския парламент и на Съвета (ОВ L 206, 31.7.2001 г., стр. 1).

⁵ Директива 92/51/ЕИО на Съвета от 18 юни 1992 г. относно втората обща система за признаване на професионално образование и обучение за допълване на Директива 89/48/ЕИО (ОВ L 209, 24.7.1992 г., стр. 25). Директива, последно изменена с Решение 2004/108/ЕС на Комисията (ОВ L 32, 5.2.2004 г., стр. 15).

законодателството на Общността, за да се осигури ефективното общуване на борда на корабите и да се улесни свободното движение на морските лица в рамките на Общността.

- (9) Днес, разпространението на свидетелства за компетентност на морски лица, получени чрез измама, представлява сериозна опасност за безопасността по море и за опазването на морската околна среда. В повечето случаи, притежателите на фалшиви свидетелства за компетентност не отговарят на минималните изисквания за дипломиране от Конвенцията на Международната морска организация за вахтената служба и нормите за подготовка и освидетелстване на моряците. Тези морски лица могат лесно да бъдат замесени в произшествия на море.
- (10) Следователно държавите-членки трябва да вземат и прилагат специални мерки, за да предотвратят и санкционират практиките на измама, свързани със свидетелства за компетентност, както и да полагат усилията си в рамките на Международната морска организация за постигане на строги и приложими споразумения за борбата по целия свят с подобни практики. Комитетът по морската безопасност и предотвратяване замърсяването от кораби (COSS) е подходящ форум за обмен на информация, опит и най-добрите практики в това отношение.
- (11) Регламент (ЕО) № 1406/2002⁶ създава Европейска агенция за морска безопасност (Агенцията), за да се осигури високо, еднакво и ефективно ниво на морска безопасност и предотвратяване на замърсяването от кораби. Една от задачите, възложени на Агенцията, е да се подпомогне Комисията при изпълнението на всяка задача, възложена ѝ от законодателството на Общността, приложимо към обучението, дипломирането и носенето на вахта от екипажите на корабите.
- (12) Агенцията следва да подпомага Комисията при проверяване спазването, от държавите-членки, на изискванията, предвидени в настоящата директива и Директива 2001/25/ЕО.
- (13) Взаимното признаване, между държавите-членки, на свидетелствата, притежавани от морските лица, независимо дали са граждани на дадена държава-членка или не, не трябва повече да бъде предмет на Директиви 89/48/ЕИО и 92/51/ЕИО, а трябва да се управлява от настоящата директива.
- (14) Затова Директива 2001/25/ЕО трябва да бъде съответно изменена.
- (15) Тъй като целите на тази директива, а именно взаимното признаване на свидетелства на морските лица, издадени от държавите-членки, не могат да бъдат постигнати в достатъчна степен от държавите-членки и следователно могат да бъдат постигнати по-добре на нивото на Общността, Общността може да възприеме мерки в съответствие с принципа за

⁶ Регламент (ЕС) № 1406/2002 на Европейския парламент и на Съвета от 27 юни 2002 г. за създаване на Европейска агенция за морска безопасност (ОВ L 208, 5.8.2002 г., стр. 1). Регламент, последно изменен с Регламент (ЕС) № 724/2004 (ОВ L 129, 29.4.2004 г., стр. 1)

субсидиарност, както е предвидено в член 5 от Договора за създаване на Европейската общност. В съответствие с принципа на пропорционалност, както е определен в този член, настоящата директива не излиза извън пределите на това, което е необходимо за постигането на тази цел.

- (16) В съответствие с параграф 34 от Междуетатинституционалното споразумение за подобряване на законотворчеството⁷, държавите-членки се насърчават да съставят сами и в интерес на Общността, свои собствени таблици, които, доколкото е възможно, да илюстрират взаимната връзка между настоящата директива и техните мерки за транспониране и да публикуват тези таблици,

ПРИЕ НАСТОЯЩАТА ДИРЕКТИВА:

Член 1

Обхват

Настоящата директива се прилага за морските лица, които са:

- а) граждани на държава-членка;
- б) лица, които не са граждани на държава-членка и притежават свидетелство, издадено от държава-членка.

Член 2

Определения

За целите на настоящата директива се прилагат следните определения:

- а) „морско лице” означава лице, което е обучено и което е получило свидетелство в държава-членка, най-малкото съгласно изискванията, предвидени в приложение I към Директива 2001/25/ЕО;
- б) „свидетелство” означава валиден документ по смисъла на член 4 от Директива 2001/25/ЕО;
- в) „съответно свидетелство” означава свидетелство, както е определено в член 1, точка 27 от Директива 2001/25/ЕО;
- г) „потвърждение” означава валиден документ, издаден от компетентен орган на държава-членка в съответствие с член 5, параграфи 2 и 6 от Директива 2001/25/ЕО;

⁷ ОВ С 321, 31.12.2003 г., стр. 1.

- д) „признаване” означава приемането от компетентните органи на приемаща държава-членка на свидетелство или съответно свидетелство, издадено от друга държава-членка;
- е) „приемаща държава-членка” означава всяка държава-членка, в която дадено морско лице иска признаване на своето/своите съответно/и свидетелство/свидетелства или друго/други свидетелство/свидетелства;
- ж) „Конвенция STCW” означава Международната конвенция за вахтената служба и нормите за подготовка и освидетелстване на моряците от 1978 г. в нейния актуален вариант;
- з) „Кодекс на STCW” означава Кодекс за вахтената служба и нормите за подготовка и освидетелстване на моряците, както е приет с Резолюция 2 на Конференцията от 1995 г. на страните по Конвенция STCW в актуалния си вариант;
- и) „Агенцията” означава Европейската агенция за морска безопасност, създадена с Регламент (ЕО) № 1406/2002.

Член 3

Признаване на свидетелства

1. Всяка държава-членка признава съответните свидетелства или други свидетелства, издадени от друга държава-членка в съответствие с изискванията, предвидени в Директива 2001/25/ЕО.
2. Признаването на съответните свидетелства се ограничава до длъжностите, функциите и нивата на компетентност, предписани там и трябва да бъде придружено от потвърждение, удостоверяващо такова признаване.
3. Държавите-членки гарантират правото на обжалване срещу всякакъв отказ за потвърждаването на валидно свидетелство, или срещу липсата на отговор, в съответствие с националното законодателство и процедури.
4. Независимо от параграф 2, компетентните органи на приемащата държава-членка могат да наложат допълнителни ограничения върху длъжностите, функциите и нивата на компетентност, свързани с крайбрежни плавания, посочени в член 7 от Директива 2001/25/ЕО, или върху алтернативни свидетелства, издадени съгласно Правило VII/1 на приложение 1 към Директива 2001/25/ЕО.
5. Приемащата държава-членка гарантира, че морските лица, които представят, за признаване на свидетелства за упражняване на ръководни функции, трябва да имат подходящи знания за морското законодателство на тази държава-членка относно функциите, които им се разрешава да изпълняват.

Член 4

Изменения на Директива 2001/25/ЕО

С настоящото Директива 2001/25/ЕО се изменя, както следва:

1. Член 4 се заменя с:
„Член 4

Свидетелство

Свидетелство е всякакъв валиден документ, каквото и да е наименованието му, издаден от или съгласно правомощията на компетентния орган на дадена държава-членка, в съответствие с член 5 и с изискванията, предвидени в приложение I.”;

2. Добавя се следният член:
„Член 7a

Предотвратяване на измама и други незаконни практики

1. Държавите-членки вземат и прилагат подходящи мерки за предотвратяване на измами и други незаконни практики, засягащи процеса на издаване на свидетелства или свидетелствата, издавани и потвърждавани от техните компетентни органи и трябва да предвидят санкции, които са ефективни, пропорционални и възпиращи.

2. Държавите-членки определят националните органи, компетентни да разкриват и да се борят срещу измамите и другите незаконни практики и да обменят информация с компетентните органи на други държави-членки и на трети страни във връзка с издаването на свидетелства за морски лица.

Държавите-членки незабавно информират другите държави-членки и Комисията за данните за такива компетентни национални органи.

Държавите-членки незабавно информират всякакви трети страни, с които са сключили споразумение съгласно Правило 1/10, параграф 1.2 от Конвенцията STCW за данните за такива компетентни национални органи.

3. По искане на приемащата държава-членка, компетентните органи на друга държава-членка предоставят писмено потвърждение или отхвърляне на достоверността на свидетелствата на морските лица, съответните потвърждения или всякакво друго документално доказателство за обучение, издадени от тази друга държава-членка.”;

3. Член 18, параграфи 1 и 2 се заличават, считано от 20 октомври 2007 г.;
4. Добавят се следните членове:

„Член 21a

Редовен мониторинг на спазването на изискванията

Без да засягат правомощията на Комисията съгласно член 226 от Договора, Комисията, подпомагана от Европейската агенция за морска безопасност, създадена с Регламент (ЕО) № 1406/2002*, проверява редовно и най-малко през пет години дали държавите-членки спазват минималните изисквания, предвидени в настоящата директива.

Член 21б

Доклад за спазването на изискванията

Не по-късно от 20 октомври 2010, Комисията представя на Европейския парламент и на Съвета доклад за оценка, изготвен на базата на информацията, получена съгласно член 21a. В доклада Комисията анализира спазването на настоящата директива от държавите-членки и където е необходимо прави предложения за допълнителни мерки.

* Регламент (ЕО) № 1406/2002 на Европейския парламент и на Съвета от 27 юни 2002 г., за създаване на Европейска агенция за морска безопасност (ОВ L 208, 5.8.2002 г., стр. 1). Регламент, последно изменен с Регламент (ЕО) № 724/2004 (ОВ L 129, 29.4.2004 г., стр. 1).”;

5. Следният параграф се добавя в приложение I, глава I:

„1a. Държавите-членки гарантират, че мореплавателите имат добро владение на езика, както е определено в раздели А-II/1, А-III/1, А-IV/2 и А-II/4 на Кодекса на STCW (Кодекс за обучението, дипломирането и носенето на вахта от морските лица), което да им дава възможност да изпълняват своите конкретни задължения на кораб, плаващ под флага на приемащата държава-членка”.

Член 5

Транспониране

1. Държавите-членки въвеждат в сила законите, подзаконовите и административните разпоредби, необходими за спазването на настоящата директива до 20 октомври 2007 г. Те незабавно информират Комисията за това.

Когато държавите-членки приемат тези разпоредби, в тях се съдържа позоваване на настоящата директива или то се извършва при официалното им публикуване. Условието и редът на позоваване се определят от държавите-членки.

2. Държавите-членки уведомяват Комисията за текста от националното си законодателство в областта, регулирана от настоящата директива.

Член 6

Влизане в сила

Настоящата директива влиза в сила на двадесетия ден от датата на публикуването ѝ в *Официален вестник на Европейския съюз*.

Член 7

Адресати

Адресати на настоящата директива са държавите-членки

Съставено в Страсбург на 7 септември 2005 година.

За Европейския парламент:
Председател
J. Borrell FONTELLES

За Съвета:
Председател
C. CLARKE